

kan næres hynderlig store Forventninger i saa Henseende, hvortæn i denne Sal eller uden for iblandt den store Befolkning. Det kunde altsaa synes at være ønskeligt overhovedet at indlade sig paa en 1ste Behandling af Finansloven, og det lod jo ogsaa til i Gaar, at Forhandlingen, efter at de forskellige — jeg kan vel kalde dem saaledes — politiske Ledere her i Salen havde havt Ordet, var ved at stoppe op. Det, der nu foranlediger mig til ogsaa at begære Ordet for at fremkomme med nogle Bemærkninger, er det Foredrag, vi hørte af det ærede Medlem for Aarhus Amt's 3die Valgtreds (Harald Jensen), hvori han bragte Arbejderspørgsmaalet paa Bane. I Realiteten anser jeg det for heldigt — og det er jo ogsaa i Overensstemmelse med, hvad der tidligere har fundet Sted her — at almindelige Samfundsspørgsmaal blive bragte frem her og diskuterede ved Finanslovens 1ste Behandling. De, der have været med i dette Ting for omtrent en Snøs Nar tilbage, ville imidlertid vistnok sige: *Åh*, hvor forandret! Naar man tænker paa den Opmærksomhed, Finanslovens 1ste Behandling den Gang vakte, og den Betydning der blev tillagt denne Behandling, navnlig, naar man samtidig ser hen til den Stilling, som Finansudvalget fik den Gang, og den Betydning, som det havde — det blev nærmest betragtet som en Slags Velfærdskomité — er det klart, at Forholdene ere meget forandrede nu. Der er ingen, der tænker stort paa denne Finanslovsbehandling eller bryder sig videre om den, og der kunde derfor være gode Grunde for den Opfattelse, som det ærede Medlem for Veile Amt's 2den Valgtreds (Berg) gjorde gjældende i Gaar, at man først skulde skaffe Menigmand den Ret, der ifølge vor Anskuelse tilkommer ham efter Grundloven, for saa først bag efter at tale om de økonomiske Reforme. Men der mødes vi jo allesammen. Som det ogsaa blev anført af en æret anden Taler, kan der jo egentlig ikke her være Tvivl om, hvad vi ville, thi det ville vi allesammen, og det vil jeg være med til saa godt som nogen. Det staar imidlertid for mig, som om vi i denne Sal ved vore Forhandlinger og Afstemninger og i det hele taget ved, hvad vi gøre, ikke ere i Stand til at kunne skaffe den menige Mand den Ret, som vi mene, der ifølge Grundloven tilkommer ham. Jeg mener imidlertid, at vi alligevel bør forhandle, bør tage grundig fat paa de økonomiske Reforme, der kunne ligge for, og som vise sig at have nogen Støtte i Finansloven. Det kan ikke nægtes, at hvordan vi end ere stillede i storpolitisk Henseende,

trænger sig dette mere indadgaaende Spørgsmaal, Arbejderspørgsmaalet, frem med stor Kraft, og jeg tror ikke, det er af Vejen at saa oplyst lidt om de forskellige Sag af Arbejderbefolkningen. Det interesserede mig derfor meget at høre den Skildring af Arbejderforholdene, som jeg hørte fra det ærede Medlem for Aarhus Amt's 3die Valgtreds (Harald Jensen). Det er en meget vigtig Sag, et overordentlig vigtigt Spørgsmaal for os allesammen. Det er ikke alene dem, som ved deres Slid i Haandens Verden maa skaffe Udkomme til sig og sine, men jeg tør vel sige, at vi andre, som have en anden Næringsvej, og ikke mindst Landbrugere, ere meget interesserede i Arbejderspørgsmaalet, med Hensyn til, hvorledes det udvikler sig, og hvad Bending det vil tage. Det staar nemlig klart for mig, at det almindelige Landbrug — jeg tænker nærmest paa det almindelige Gaardmands-Landbrug — lider meget under Mangel paa Arbejdskraft. Der stilles stedse større og større Fordring til en forøget Produktion og i det hele taget til at klare sig, som man siger, til ikke alene at saa de Hjælpekilder frem, som nærmest ligge for, men ogsaa til at saa tilstrækkelig Arbejdskraft. Den fremdragne Sag er derfor et Spørgsmaal, der interessere mig meget, og medens der dog paa mange Omraader er gjort meget eller noget for et og andet i Staten, som f. Eks. Stolevæsenet, som var paa Bane nu, er der hidtil ikke gjort meget for det egentlige Arbejderspørgsmaal, og det er dog et Spørgsmaal, om der ikke med Hensyn til det kunde gøres noget, som, naar det kom til Stykket, de fleste af os i alt Fald kunde være enige om. Jeg skal tillade mig lidt nærmere at dvæle ved, hvad det nævnte ærede Medlem udviklede om den Stilling, som Tyrhøderne paa Dampskibene havde, at den kunde være haard og trykkende nok, naar de ikke vare i Stand til at saa 2 Kr. om Dagen, stant de ganske vist desuden havde Kosten. Efter en almindelig Betragtning kan jeg godt forstaa, at Bybefolkningen i alt væsentligt synes, at det er ringe, og den almindelige lunde Tankegang hos Menneſter, baade hos dem, der eje noget, og hos dem, der ikke eje noget, vil vel indrømme, at det er for lidt. Men i Forhold til Landbefolkningen — og det vil jeg bede dem lægge Mærke til, thi det kan Bybefolkning ikke godt forstaa — er der her alligevel stor Ulighed. Vore Landarbejdere vilde nemlig blive overordentlig tilfredse for Tiden, hvis de kunde faa 2 Kr. om Dagen og Kosten; de vilde da betragte sig som meget heldig stillede, men Forholdene ere, jo ogsaa saaledes, at det i mange Henseender er lettere